

Riigikogu keskkonnakomisjoni istungi protokoll nr 169

Tallinn, Toompea

Esmaspäev, 19. oktoober 2026

Algus 11.10, lõpp 12.00

Juhataja: Yoko Alender (esimees)

Protokollija: Elle Nora Kalind (konsultant)

Võtsid osa:

Komisjoni liikmed: Vadim Belobrovtsjev (Lauri Laats asendusliige), Rain Epler, Züleyxa Izmailova, Jüri Jaanson, Mait Klaassen, Hanah Lahe, Tiit Maran, Priit Sibul (Andres Metsoja asendusliige), Tarmo Tamm

Komisjoni ametnikud: Elle Kaur (nõunik-sekretariaadijuhataja), Vivi Older (nõunik)

Kutsutud: Kliimaministeeriumi metsaosakonna juhataja Kristi Parro (2. päevakorrapunkt); Kliimaministeeriumi merendusosakonna merenduspoliitika valdkonna juht Hana-Maarja Helinurm (3. päevakorrapunkt)

Päevakord:

1. Nädala töökava kinnitamine
2. Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsiooni algatatud sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsiooni algatatud Riigikogu otsuse „Ettepaneku tegemine Vabariigi Valitsusele töötada välja metsanduse reformikava“ eelnõu (967 OE) esimese lugemise ettevalmistamine
3. Vabariigi Valitsuse algatatud vabariigi Valitsuse algatatud Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni mereõiguse konventsiooni alusel sõlmitava, riigi jurisdiktsiooni alt välja jäävate merealade elurikkuse kaitse ja kestliku kasutamise kokkuleppe ratifitseerimise seadus (988 SE) teise lugemise ettevalmistamine
4. Info ja muud küsimused

1. Nädala töökava kinnitamine

Yoko Alender tutvustas väljasaadetud nädala töökava ja küsis selle kohta täiendusi.

Tiit Maran tegi ettepaneku jätta neljapäevane istung töökavast välja, kuna teekaartidega saab tutvuda alles teisipäeval ning kahe päevaga ei ole võimalik põhjalikuks aruteluks valmistuda.

Yoko Alender selgitas, et neljapäevase istungi eesmärk on arutada huvigruppidega eelnõu muudatusettepanekuid, mitte teekaarte. Huvigruppide kaasamist olid komisjoniliikmed varem soovunud ning kutsed ja materjalid on neile juba saadetud. Teekaartide arutelu Kliimaministeeriumiga saab jätkata edaspidi. **Tiit Maran** jäi oma ettepaneku juurde.

Yoko Alender tegi ettepaneku kinnitada nädala töökava väljasaadetud kujul (poolt 5: Yoko Alender, Jüri Jaanson, Mait Klaassen, Hanah Lahe, Tarmo Tamm; vastu 5: Vadim

Belobrovtshev (Lauri Laats asendusliige), Rain Epler, Züleyxa Izmailova, Priit Sibul (Andres Metsoja asendusliige), Tiit Maran).

Väljasaadetud töökava kinnitamise ettepanek ei saanud häälteenamust. **Yoko Alender** tegi Marani ettepaneku põhjal alternatiivse ettepaneku korraldada esmaspäeval ja teisipäeval komisjoni istungid väljasaadetud päevakordade alusel ning neljapäeval huvigruppidega kohtumine töörühma vormis.

Rain Epler palus täpsustada, kas pärast väljasaadetud töökava kinnitamata jätmist saab istungil töökava muuta või esitada alternatiivse töökava. **Yoko Alender** selgitas, et esmalt pandi hääletusele väljasaadetud töökava ning järgmisena tuleb ettepanekute esitamise järjekorras hääletada Tiit Marani ettepanekut jätta neljapäevane istung töökavast välja.

Rain Epler ja **Priit Sibul** leidsid, et pärast väljasaadetud töökava kinnitamata jätmist ei ole enam töökava, mida muuta. **Yoko Alender** märkis, et Tiit Marani ettepanekut ei olnud veel hääletatud ning käsitas seda alternatiivse ettepanekuna.

Rain Epler palus komisjoni ametnikelt selgitust ettepanekute hääletamise ning komisjoni istungi kokkukutsumise korra kohta. **Elle Kaur** selgitas, et ettepanekuid hääletatakse nende esitamise järjekorras.

Tiit Maran palus selgitada, kuidas saab pärast väljasaadetud töökava kinnitamata jätmist hääletada sellest ühe päevakorra väljajätmist. **Yoko Alender** selgitas, et Tiit Marani ettepaneku kohaselt jäetaks neljapäevane päevakord välja ning esmaspäevane ja teisipäevane päevakord jääks muutmata.

Rain Epler seadis menetluslikult kahtluse alla võimaluse hääletada väljasaadetud töökava muutmist pärast seda, kui töökava ei olnud kinnitatud. Ta palus täpsustada komisjoni istungi kokkukutsumise ja töökava kinnitamise korda. **Yoko Alender** märkis, et ettepanekuid hääletatakse nende esitamise järjekorras. Epleri tõstatatud menetlusküsimuse selgitamiseks kuulutati välja viieminutiline vaheaeg.

Yoko Alender selgitas pärast vaheaega, et komisjoni esimees teeb väljasaadetud töökava vastuvõtmise ettepaneku ning komisjon otsustab töökava kohta esitatud täiendused. Ta tegi ettepaneku liikuda Tiit Marani täienduse hääletamise juurde. Täienduse kohaselt jäetaks neljapäevane päevakord välja ning esmaspäevane ja teisipäevane päevakord jääks muutmata.

Rain Epler märkis, et tema senise kogemuse kohaselt hääletatakse esmalt töökava muutmise ettepanekuid ning seejärel muudetud töökava tervikuna. **Yoko Alender** selgitas, et komisjon korraldab ise oma töö, väljasaadetud töökava vastuvõtmise ettepanek ei leidnud toetust ning järgmisena tuleb hääletada Tiit Marani ettepanekut.

Rain Epler tegi ettepaneku jätta väljasaadetud töökavast välja kõigi kolme päeva päevakorrapunktid. **Yoko Alender** märkis, et ettepanekuid hääletatakse nende esitamise järjekorras, ning soovis esmalt panna hääletusele **Tiit Marani** ettepaneku jätta neljapäevane istung töökavast välja.

Rain Epler küsis menetluslikult, kas juhul, kui hääletused jäävad viiki, jääb töökava kinnitamata. **Yoko Alender** vastas, et sellisel juhul ei leia ettepanek toetust.

Jüri Jaanson leidis, et neljapäevane päevakord tuleks töökavast välja võtta ja kinnitada töökavas ainult esmaspäeva ja teisipäeva päevakord. Ta leidis, et esmalt tuleb eraldi hääletada **Tiit Marani** ettepanekut. **Yoko Alender** nõustus ettepanekud sellises järjekorras hääletusele panema.

Yoko Alender pani hääletusele Tiit Marani ettepaneku võtta väljasaadetud nädala töökavast välja neljapäevane istung (poolt 5: Vadim Belobrovtsev (Lauri Laats asendusliige), Rain Epler, Züleyxa Izmailova, Priit Sibul (Andres Metsoja asendusliige), Tiit Maran; vastu 5: Yoko Alender, Jüri Jaanson, Mait Klaassen, Hanah Lahe, Tarmo Tamm).

Yoko Alender pani hääletusele Rain Epleri ettepaneku jätta väljasaadetud töökavast välja kõigi kolme päeva päevakorrapunktid (poolt 5: Vadim Belobrovtsev (Lauri Laats asendusliige), Rain Epler, Züleyxa Izmailova, Priit Sibul (Andres Metsoja asendusliige), Tiit Maran; vastu 5: Yoko Alender, Jüri Jaanson, Mait Klaassen, Hanah Lahe, Tarmo Tamm).

Yoko Alender pani hääletusele Jüri Jaanson ettepaneku kinnitada nädala töökava selliselt, et esmaspäevase ja teisipäevase istungi päevakorrad jäävad töökavasse väljasaadetud kujul.

Otsustati:

1.1 Kinnitada nädala töökava jättes sisse esmaspäeva ja teisipäeva istungite päevakorrad väljasaadetud kujul (poolt 6: Yoko Alender, Jüri Jaanson, Mait Klaassen, Hanah Lahe, Tiit Maran, Tarmo Tamm; vastu 4: Vadim Belobrovtsev (Lauri Laats asendusliige), Rain Epler, Züleyxa Izmailova, Priit Sibul (Andres Metsoja asendusliige)).

Esmaspäev, 19.10.2026 kell 11.10

1. Nädala töökava kinnitamine
2. Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsiooni algatatud Riigikogu otsuse "Ettepaneku tegemine Vabariigi Valitsusele töötada välja metsanduse reformi kava" (967 OE) esimese lugemise ettevalmistamine
3. Vabariigi Valitsuse algatatud Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni mereõiguse konventsiooni alusel sõlmitava, riigi jurisdiktsiooni alt välja jäävate merealade elurikkuse kaitse ja kestliku kasutamise kokkuleppe ratifitseerimise seadus (988 SE) teise lugemise ettevalmistamine
4. Info ja muud küsimused

Teisipäev, 20.10.2026 kell 14.00 ruumis L332

1. Keskkonnakomisjoni algatatud ehitusseadustiku ning ehitusseadustiku ja planeerimisseaduse rakendamise seaduse muutmise seaduse eelnõu (923 SE) teise lugemise ettevalmistamine
2. Info ja muud küsimused

Rain Epler palus protokollida töökava kinnitamise käigu ja ettepanekute hääletamise järjekorra. **Yoko Alender** kinnitas, et töökava ja päevakorra kinnitamine protokollitakse.

2. Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsiooni algatatud sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsiooni algatatud Riigikogu otsuse „Ettepaneku tegemine Vabariigi Valitsusele töötada välja metsanduse reformikava“ eelnõu (967 OE) esimese lugemise ettevalmistamine

Tiit Maran tutvustas ettepanekut teha Vabariigi Valitsusele ettepanek töötada välja metsanduse reformikava. Ta leidis, et metsanduses tehtud vigade parandamiseks ja jätkusuutliku metsanduse tagamiseks on vaja valdkonna terviklikku ümberkorraldamist. Probleemidena tõi ta esile üleraie, metsaomanike ebapiisava kaitse ning metsade koondumise suurte eraettevõtjate kätte. Maran märkis, et reformikava vajadusele on osutatud ka teaduskonverentsil ja vanade metsameeste pöördumises.

Kristi Parro selgitas, et tõstatatud teemad on sisuliselt käsitletud metsanduse arengukava

kavandis. Kuna kavandit ei ole ametlikult töösse võetud, ei ole selle juurde koostatud tegevuskava ega kujundatud terviklikku reformikava, kuid üksikute teemadega tegeletakse. Parro ei nõustunud väitega, et praegused raie mahud tähendavad tingimata üleraiet. Ta märkis, et metsade praegune olukord tuleneb metsamaa ajaloolisest arengust ning metsade ebaühtlasest vanuselisest struktuurist. Samuti on metsaomand ebaühtlane ja kõik metsaomanikud ei tegutse metsas. Tema hinnangul tuleb muudatuste kavandamisel täpselt hinnata praeguse olukorra kujunemise põhjuseid.

Yoko Alender küsis raie mahtude viimaste aastate suundumuse kohta. **Kristi Parro** selgitas, et viimase 20–30 aasta keskmine raie maht on olnud ligikaudu 10 miljonit tihumeetrit aastas. Eri aastatel on raie maht ulatunud ligikaudu 5 miljonist 13 miljoni tihumeetritini ning viimastel aastatel püsinud 10–12 miljoni tihumeetri juures. Parro märkis, et pikaajaliste arvutuste järgi liigutakse ühtlase kasutuse korral ligikaudu 10 miljoni tihumeetri suuruse aastase raie mahu poole. Ta lisas, et ühtlase kasutuse arvutus on teoreetiline ega arvesta kõiki raie mahtu mõjutavaid asjaolusid, mistõttu kasutatakse ka teisi arvutusmeetodeid ja mudeleid.

Yoko Alender küsis, kas ligikaudu 10 miljoni tihumeetri suurune aastane raie maht tagaks metsa kestliku ja ühtlase kasutuse. **Kristi Parro** selgitas, et selline raie maht annaks metsaressurssi kasutavatele ettevõtjatele stabiilsuse ja võimaldaks neil selle ressursiga arvestada. Tegelik raie maht sõltub aga metsaomanike otsustest, metsaseaduses kehtestatud raie tingimustest, puidu hinnast ja ilmastikust. Parro märkis, et puidu hinna ja raie mahu muutused on omavahel seotud.

Tiit Maran märkis, et metsade vanuseline struktuur on aja jooksul muutunud veelgi ebaühtlasemaks ning raie maht on tema hinnangul viimase kümne aasta jooksul ületanud metsa netojuurdekasvu. Ta lisas, et statistilise metsainventuuri andmed näitavad ulatuslikku üleraiet juriidiliste isikute omandis olevates metsades. Maran leidis, et senine korraldus ei ole toiminud ja riik peab kehtestama metsade majandamiseks vajalikud reeglid. Tema hinnangul on ettepanek töötada välja metsareformi kava õigeaegne ning komisjon ja Riigikogu peaksid seda toetama.

Yoko Alender märkis, et otsuse eelnõu puhul peab komisjon otsustama, kas saata eelnõu Riigikogu täiskogusse, ning küsis, kuidas suhestub metsareformi ettepanek metsanduse arengukava kavandiga. **Tiit Maran** leidis, et metsanduse arengukava kavand on aegunud ning uus arengukava tuleb koostada algusest peale, arvestades metsa tähtsust majandusele, inimestele, kliimale ja elurikkusele. Ta rõhutas, et metsareform on arengukavast sisulisem ning selle saab välja töötada ka metsanduse arengukavast sõltumata.

Yoko Alender küsis, kas pikema ajaraamiga metsanduspoliitika alused, näiteks aastani 2050, võiksid olla metsareformi kavandamise raamistik. **Kristi Parro** märkis, et 1997. aastal koostatud metsapoliitika on hea dokument, kuid vajab ajakohastamist, muu hulgas kliimamuutuste käsitlemiseks. Ta rõhutas, et reformi kavandamisel tuleb esmalt selgelt sõnastada lahendatav probleem. **Tiit Maran** leidis, et metsapoliitika aluseid ei ole vaja sisuliselt muuta, kuna kliimatemaatika on tema hinnangul dokumendis kaudselt hõlmatud. Ta nõustus vajadusega probleemid täpselt sõnastada ning märkis, et metsanduse käsitlemine üksnes kaitse ja kasutamise kaudu on liiga kitsas. Marani hinnangul tuleb metsade pikaajalise säilimise tagamiseks reformiprotsessiga alustada ning anda Vabariigi Valitsusele ülesanne valdkonna reformimise võimalusi käsitleda.

Yoko Alender palus anda ülevaate metsandusnõukoja ja seda faktide ning andmetega nõustava teadusnõukoja töö edenemisest. **Kristi Parro** selgitas, et metsandusnõukoda on kohtunud kahel korral. Esimesel kohtumisel kaardistati huvirühmade peamised murekohad ning väljendati soovi jõuda nõukoja töö käigus otsuste ja kokkulepeteni. Teisel kohtumisel arutati metsaseaduse ja looduskaitseaduse tehnilisemaid muudatusi ning alustati kestliku metsanduse mõiste ja selle hindamiseks vajalike mõõdikute sisustamist. Parro märkis, et

metsandusnõukoda kaardistab väärtused, mida tuleks hinnata, ning teadusnõukoda analüüsib olemasolevaid ja puuduvaid andmeid ning vajalikke analüüse. Ta lisas, et kestliku metsanduse määratlemise sisuline töö on alanud.

Tiit Maran pidas õigeaks, et kestliku metsanduse indikaatorite väljatöötamisel lähtutakse teaduspõhisest käsitlusest. Ta küsis, kas kestliku metsanduse määratlemisel jätkatakse Forest Europe'i käsitluse järgimist, et tagada andmete võrreldavus teiste Euroopa riikidega. **Kristi Parro** kinnitas, et Forest Europe'i käsitlusest ei ole kavas kõrvale kalduda. Ta selgitas, et arutelu puudutab eelkõige indikaatorite mõõtmise metoodikat ja andmete põhjal järelduste tegemist. Peamised kategooriad jäävad samaks, kuid täpsemalt on selgitatud muu hulgas kestliku raiemahu mõistet.

Yoko Alender palus selgitada, kas Forest Europe'i kestliku metsanduse käsitlus hõlmab erinevaid metsakasutuse aspekte või keskendub kitsamalt metsamajandamisele. **Kristi Parro** selgitas, et Forest Europe'i käsitlus keskendub rohkem metsamajandamisele ning sellele tugineb ka Eesti metsaseaduse lähenemine kestlikule metsandusele. Ta märkis, et Forest Europe on riikide koostöövorm, mille raames arvestatakse metsanduses toimunud muutusi. Parro hinnangul ei ole vaja kestlikku metsandust uuesti määratleda, sest muutunud käsitlusi, sealhulgas kaasamist ja kogukonnametsi, on Forest Europe'i protsessis järjepidevalt arvesse võetud.

Yoko Alender märkis, et metsandusnõukoda ja teadusnõukoda käsitlevad metsandust laiemalt, arvestades muu hulgas kliimamuutuste ning metsa ja inimeste tervisega seotud küsimusi.

Tiit Maran juhtis tähelepanu sellele, et kestliku metsanduse definitsiooni eestikeelses versioonis on tema teada tehtud muudatus, mis tuleks üle vaadata. Ta märkis, et kaitsemetsade kategooria kaotamise järel tekkis vajadus rääkida kogukonnametsadest, sest senine jaotus kaitse- ja majandusmetsadeks ei hõlma nende vahele jäävaid metsakasutuse vorme. Marani hinnangul tuleb varasemad vead parandada ning ta pidas positiivseks, et nende küsimustega on hakatud tegelema.

Yoko Alender märkis, et eelnõu on läbinud keeletoimetuse ning 1. lugemiseks on koostatud uus komisjonipoolne tekst, milles keelelised muudatused on alla joonitud. Algatajad on muudatustega nõus. Alender lisas, et eelnõu vastuvõtmiseks on vaja Riigikogu koosseisu häälteenamust ning selle kohta on küsitud Riigikogu Kantselei õigus- ja analüüsiosakonna arvamust.

Otsustati:

2.1. Teha ettepanek võtta eelnõu täiskogu päevakorda 28.10.2026 (konsensus: Yoko Alender, Jüri Jaanson, Mait Klaassen, Tiit Maran, Hanah Lahe, Züleyxa Izmailova, Tarmo Tamm).

2.2 Teha ettepanek viia läbi eelnõu lõpphääletus (konsensus: Yoko Alender, Jüri Jaanson, Mait Klaassen, Tiit Maran, Hanah Lahe, Züleyxa Izmailova, Tarmo Tamm).

2.3. Määrata juhtivkomisjoni esindajaks komisjoni esimees Yoko Alender (konsensus: Yoko Alender, Jüri Jaanson, Mait Klaassen, Tiit Maran, Hanah Lahe, Züleyxa Izmailova, Tarmo Tamm).

3. Vabariigi Valitsuse algatatud Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni mereõiguse konventsiooni alusel sõlmitava, riigi jurisdiktsiooni alt välja jäävate merealade elurikkuse kaitse ja kestliku kasutamise kokkuleppe ratifitseerimise seadus (988 SE) teise lugemise ettevalmistamine

Yoko Alender märkis, et eelnõu esimene lugemine lõpetati 30. septembril ning muudatusettepanekute tähtajaks ettepanekuid ei esitatud. Ta lisas, et eelnõu teisel lugemisel

toimub ka lõpphääletus, ning küsis, kas Kliimaministeeriumil on täiendavat teavet.

Hana-Maarja Helinurm märkis, et kokkuleppega seotud riigisiseste õigusaktide eelnõud on kavas saata käesoleval nädalal kooskõlastamisele ja avalikule konsultatsioonile. Nendega soovitakse edasi liikuda lühendatud tähtajaga, kuna eelnõusid on teiste ministeeriumidega juba arutatud.

Mait Klaassen märkis, et kokkuleppega seotud riigisiseste õigusaktide eelnõude menetlemisega võib minna kiireks, sest tema hinnangul hakkab kokkulepe mõju avalduma järgmise aasta algusest. Ta küsis, kas eelnõude seletuskirjades ja lisamaterjalides kajastatakse rakendamise kaasnevaid kulusid, millega saaks arvestada ülejäämise aasta riigieelarve koostamisel. **Hana-Maarja Helinurm** märkis, et esimesed kulud tekivad tõenäoliselt 2028. aastal, kuna järgmise aasta jaanuaris toimuval esimesel osaliste konverentsil hakatakse alles kokku leppima protseduurireegleid. Mitmed rakendamise seotud küsimused, sealhulgas kokkuleppes ette nähtud teabevõrgustiku toimimine, on veel lahendamata. Helinurme sõnul loodetakse Euroopa Liidu tasandil jõuda esimese osaliste konverentsi ja vahepealsete ajutiste otsustuskoosolekute käigus selleni, et kohustusi oleks võimalik 2028. aastal rakendada.

Mait Klaassen rõhutas, et Eesti peab olema protsessis algusest peale kaasatud, et vältida olukorda, kus otsused tehakse Eesti osaluseta ning Eestil tuleb hiljem hakata nendest tulenevaid kohustusi täitma.

Hana-Maarja Helinurm selgitas, et Euroopa Liidu liikmesriikidel ei ole osalisriikide seas häälteenamust ning üldjuhul hääletab iga riik ise. Euroopa Liidu liikmesriigid hääletavad blokina juhul, kui selles eraldi kokku lepitakse. Seetõttu soovitakse, et võimalikult paljud liikmesriigid jõuaksid kokkuleppe ratifitseerida. Helinurm märkis, et paljud liikmesriigid on kokkuleppe juba ratifitseerinud ja osa on Eestiga sarnaselt ratifitseerimisprotsessis. **Tiit Maran** märkis, et kokkuleppe ratifitseerimisega edasiliikumine on positiivne, kuid selle rakendamine ei saa olema lihtne.

Yoko Alender tegi ettepaneku võtta eelnõu Riigikogu täiskogu 28. oktoobri päevakorda ja viia teisel lugemisel läbi eelnõu lõpphääletus.

Otsustati:

3.1. Teha ettepanek võtta eelnõu täiskogu päevakorda ja viia läbi lõpphääletus 28.10.2026 (konsensus: Yoko Alender, Jüri Jaanson, Mait Klaassen, Tiit Maran, Hanah Lahe, Züleyxa Izmailova, Tarmo Tamm).

4. Info ja muud küsimused

Yoko Alender teatas, et 10. novembri pärastlõunal on kavas külastada Kunda paisu ja tutvuda seal lõhelistega.

(allkirjastatud digitaalselt)
Yoko Alender
juhataja

(allkirjastatud digitaalselt)
Elle Nora Kalind
protokollija